

prima instanță - (Judecătoria Ialoveni) S. Alexandru
instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) I. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru

ÎNCHEIERE

06 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecători

Valeriu Doagă
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea de Stat Combinatul de Vinuri de Calitate „Mileștii-Mici”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Ralevelas” împotriva Întreprinderii de Stat Combinatul de Vinuri de Calitate „Mileștii-Mici”, cu privire la încasarea restanței la chirie, a dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului cauzat și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Ralevelas”, casată hotărârea Judecătoria Ialoveni din 22 aprilie 2013 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă integral,

c o n s t a ț ă :

La 24 iulie 2012 SRL „Ralevelas” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎS CVC „Mileștii-Mici”, solicitând încasarea restanței pentru chirie în sumă de 7 372,07 dolari USD calculată până la data de 31 martie 2013; a dobânzii de întârziere în mărime de 37 045,65 lei pentru neachitarea la scadență a chiriei calculate în baza deciziei Curții de Apel Economice nr. 2ae-788/2011; a dobânzii de întârziere în sumă de 5 412,11 dolari USD pentru neachitarea la scadență a chiriei calculate pentru perioada 26 martie 2010 - 01 noiembrie 2012; a sumei de 23 604 lei cu titlu de TVA la plata pentru chiria de 118 021 lei; a sumei de 9 286,22 dolari USD cu titlu de TVA la plata pentru chiria calculată pentru perioada 26 martie 2010 - 31 martie 2013; a sumelor de 18 765,34 lei și 3 431,84 dolari USD cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul cauzat în urma fluctuațiilor ratei inflației, iar în total suma de 25 502,24 dolari USD și suma de 79 414,99 lei; compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 9 000 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că la 28 februarie 2007 între SRL „Ralevelas” în calitate de locator și ÎS CVC „Mileștii-Mici” în calitate de locatar, a fost încheiat contractul de locațiune nr. 39-s/2007, obiectul căruia constituia transmiterea în folosință temporară pe un termen de 10 ani a încăperii nelocuibile, amplasate în mun. Chișinău, str. Bănulescu Bodoni, 45, cu scopul de a fi folosită ca magazin de firmă „Mileștii-Mici”.

Susține că neînțelegerile între părți au apărut în urma disputei privind plata taxei pe valoare adăugată (TVA) suplimentare la plata chiriei, care modifica mărimea chiriei datorate de ÎS CVC „Mileștii-Mici” cu 20% pentru fiecare lună facturată.

Astfel, menționează că la 01 august 2008 SRL „Ralevelas” a fost înregistrat la Serviciul Fiscal de Stat ca subiect al impunerii cu TVA și era obligat să factureze serviciile pentru chiria spațiului ne locativ cu 20%. Așa, la 01 septembrie 2009, SRL „Ralevelas” a eliberat factura fiscală nr. SW1795722, prin care a facturat plățile pentru perioada 16 septembrie 2008 - 31 octombrie 2008 în sumă de 219 186 lei, inclusiv suma de 36 531 lei cu titlu de TVA, iar ÎS CVC „Mileștii-Mici” a acceptat spre plată factura respectivă, fără a avea careva obiecții la sumele indicate.

Relevă că la 15 decembrie 2011 Curtea de Apel Economică a adoptat decizia nr. 2ae-288/2011, prin care s-a încasat de la ÎS CVC „Mileștii-Mici” în beneficiul SRL „Ralevelas” suma de 118 021 lei, dobânda de întârziere în mărime de 12 941 lei și taxa de stat în sumă de 3 928,86 lei. Sumele indicate au fost reflectate fără indicarea TVA.

Indică că după data pronunțării deciziei menționate pârâtul a efectuat următoarele plăți către reclamant: 263 000 lei prin ordinul de plată din 31 ianuarie 2012, 151 730 lei prin ordinul de plată din 26 aprilie 2012, 15 158 lei prin ordinul de plată din 31 mai 2012, 15 228,50 lei prin ordinul de plată din 14 iunie 2012, 15 520 lei prin ordinul de plată din 09 iulie 2012, 15 872 lei prin ordinul de plată din 06 august 2012, 10 000 lei prin ordinul de plată din 05 septembrie 2012, 6 000 lei prin ordinul de plată din 10 septembrie 2012, 5 000 lei prin ordinul de plată din 03 octombrie 2012, 5 000 lei prin ordinul de plată din 04 octombrie 2012 și 5 937 lei prin ordinul de plată din 08 octombrie 2012, iar alte plăți în favoarea SRL „Ralevelas” nu au fost efectuate.

Astfel, menționează reclamantul că deoarece pârâtul nu a indicat datoria pe care o stinge, conform prevederilor art. 586 din Codul civil, la 31 ianuarie 2012 (data efectuării primei plăți după pronunțarea deciziei) a stins în primul rând datoria reflectată în decizia instanței judecătorești, și anume: taxa de stat de 3 928,86 lei, dobânda de întârziere în mărime de 12 941 lei și în ultimul rând obligația principală, chiria restantă de 118 021 lei.

Prin urmare, fiind stinse sumele stabilite în lei prin decizia Curții de Apel Economice, diferența rămasă de 128 109,14 lei reprezentând echivalentul a 10 871,17 dolari USD (la data plății conform datelor BNM, 1 dolar USD = 11,7843 lei) a fost îndreptată de reclamant la achitarea ratelor neachitate pentru chirie care nu au intrat în calculul chiriei stabilite de instanță, adică de la 26 martie 2010.

Astfel, din diferența rămasă, reclamantul a stins restanța la chirie pentru perioada 27 martie 2010 - 31 martie 2010, integral chiria pentru opt luni, și parțial 392,07 dolari USD chiria pentru perioada 01 decembrie 2010 - 31 decembrie 2010.

După aceiași regulă reclamantul a îndreptat plățile ulterioare efectuate de pârât la achitarea datoriilor pentru chirie reieșind din costul chiriei în sumă de 1 284 dolari USD fără TVA.

Astfel, reține reclamantul, pârâtul datorează o chirie egală cu 7 351,51 dolari USD, formată din restanța la chirie pentru perioada de 01 aprilie 2012 - 30 aprilie 2012 în sumă de 931,51 dolari USD și chiria integrală pentru cinci luni, inclusiv pentru perioada 01 septembrie 2012 - 30 septembrie 2012.

Totodată, reține că pârâtul datorează o dobândă de întârziere egală cu 37 045,65 lei, calculată pentru neplata în termen a chiriei stabilite prin decizia instanței de judecată în sumă de 8 021 lei, începând cu data de 27 martie 2010 și până la 31 ianuarie 2012, data stingerii ei.

La fel, susține că pârâtul datorează reclamantului dobânzi de întârziere pentru neplata în termen a chiriei începând cu 27 martie 2010, pentru chiria calculată după pronunțarea deciziei instanței de judecată, la fel fiind achitată cu întârziere, care la data depunerii cereri de concretizare, 01 noiembrie 2012, constituie 5 412,11 dolari USD.

Mai invocă că, la costul chiriei stabilit prin decizia instanței de judecată, în sumă de 11 8021 lei, pârâtul datorează reclamantului cu titlu de TVA suma de 23 604 lei. Iar pentru chiria pentru perioada 26 martie 2010 - 01 noiembrie 2012, cu titlu de TVA, suma de 7 745,42 dolari USD.

La fel, susține reclamantul că, deoarece pârâtul este în întârziere cu efectuarea plăților, acesta suportă prejudicii odată cu creșterea ratei inflației. Astfel, reține că pârâtul datorează cu titlu de despăgubire a prejudiciului cauzat datorită fluctuațiilor ratei inflației suma 18 765,34 lei și 3 431,84 dolari USD. (vol. I, f.d. 46-51, 129, 156)

Prin hotărârea Judecătorei Ialoveni din 22 aprilie 2013 cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Ralevelas” împotriva ÎS CVC „Mileștii-Mici” s-a respins ca neîntemeiată și s-a încasat de la SRL „Ralevelas” în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 831,72 lei. (vol. I, f.d. 180-182)

Ne fiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 03 mai 2013 SRL „Ralevelas” a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2016 s-a respins apelul declarat de SRL „Ralevelas” și s-a menținut hotărârea Judecătorei Ialoveni din 22 aprilie 2013. (vol. II, f.d. 212-223)

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2016 s-a admis recursul declarat de SRL „Ralevelas” și s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2016, cu trimiterea pricinii la rejudicare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată. (vol. III, f.d. 16-22)

La rejudicare, apelantul SRL „Ralevelas” a înaintat cerere de concretizare a cerințelor, solicitând încasarea restanței pentru chirie în sumă de 7 372,07 dolari USD calculată până la data de 31 martie 2013; a dobânzii de întârziere în sumă de 5 422,61 dolari USD pentru neachitarea la scadență a chiriei calculate pentru perioada 23 aprilie 2013 - 24 aprilie 2017; a dobânzii de întârziere în mărime de 37 045,65 lei pentru neachitarea la scadență a chiriei calculate în baza deciziei Curții de Apel Economice nr. 2ae-788/2011, în sumă de 118 021 lei, începând cu 27 martie 2010 și până la 31 ianuarie 2012, data stingerii ei; a dobânzii de întârziere în sumă de 5 412,11 dolari USD pentru neachitarea la scadență a chiriei calculate pentru perioada 26 martie 2010 - 01 noiembrie 2012; a sumei de 23 604 lei cu titlu de TVA la plata pentru chiria de 118 021 lei; a sumei de 9 286,22 dolari USD cu titlu de TVA la plata pentru chiria calculată pentru perioada 26 martie 2010 - 31 martie 2013; a sumelor de 18 765,34 lei și 3 431,84 dolari USD cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul cauzat în urma fluctuațiilor ratei inflației, 23 000 lei cu titlu de taxă de stat; 3 520 lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei judiciare și a sumei de 29 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. (vol. III, f.d. 109)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2017 s-a admis apelul declarat de SRL „Ralevelas”.

S-a casat hotărârea Judecătorei Ialoveni din 22 aprilie 2013 și s-a emis o nouă hotărâre prin care:

S-a admis integral acțiunea înaintată de SRL „Ralevelas” împotriva ÎS CVC „Mileștii-Mici”.

S-a încasat de la ÎS CVC „Mileștii-Mici” în beneficiul SRL „Ralevelas” restanța la chirie în sumă de 7 372,07 dolari USD pentru locațiunea calculată până la 31 martie 2013, cu echivalentul în lei MDL la data executării hotărârii, dobânda de întârziere în mărime de 37 045,65 lei pentru neachitarea la scadență a chiriei calculate în baza deciziei Curții de Apel Economice nr. 2ae-788/2011, dobânda de întârziere în mărime de 5 422,61 dolari USD pentru neachitarea la scadență a chiriei calculate de la data 26 martie 2010 până la 01

noiembrie 2012 cu echivalentul în lei MDL la data executării hotărârii, suma de 23 604 lei reprezentând TVA la chiria de 118 021 lei, suma de 9 286,22 dolari SUA reprezentând TVA la chiria calculată de la data de 26 martie 2010 până la 31 martie 2013 cu echivalentul în lei MDL la data executării hotărârii, suma de 18 765,34 lei și 3 431,84 dolari SUA, cu echivalentul în lei MDL la data executării hotărârii, reprezentând despăgubirea pentru prejudiciul cauzat datorită fluctuațiilor ratei inflației.

S-a încasat de la ÎS CVC „Mileștii-Mici” în beneficiul SRL „Ralevelas” cheltuielile de judecată rezultate din plata taxei de stat în sumă de 25 107 lei, suma de 3 520 lei pentru cheltuielile pentru efectuarea expertizei judiciare și pentru asistența juridică în mărime de 29 000 lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant sunt întemeiate și sunt reflectate în probele anexate la materialele cauzei.

Astfel, instanța de apel a reținut că instanța fond nu a calificat corect acțiunea cu judecarea cărei a fost investită, iar prin urmare a adoptat o hotărâre neîntemeiată.

La 06 iunie 2017 ÎS CVC „Mileștii-Mici” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2017 și menținerea hotărârii Judecătorei Ialoveni 22 aprilie 2013.

În motivarea recursului, recurentul a reiterat argumentele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei, invocând că instanța de apel a interpretat eronat legea.

Relevă că instanța de apel a dat preferință poziției intimatului, argumentele și dovezile prezentate de către recurent fiind ignorate în totalitate. Mai mult, instanța prin amânarea nefondată a ședințelor de judecată, a favorizat intimatul, acordându-i acestuia termen suplimentar pentru mărirea perioadelor de întârziere și, respectiv, a dobânzilor.

Totodată, menționează că intimatul nu și-a respectat obligația de a dovedea circumstanțele pe care le invocă drept teme al pretențiilor și obiecțiilor sale, precum și, nu a prezentat nici o dovadă certă și clară, de fiecare dată prezentând doar niște calcule care includeau diferite perioade, date de reper și cifre.

La fel, invocă recurentul că, la aprecierea dovezilor instanța a ignorat în totalitate dovezile invocate, care confirmă lipsa datoriei pentru chirie, precum și achitarea în avans a plăților, conform contractului.

Reține că odată ce lipsește datoria pentru chirie, este nefondat și calculul dobânzii de întârziere.

Referitor la sumele calculate cu titlu de TVA la plata pentru chirie, afirmă recurentul că, obligația directă și nemijlocită de a achita TVA revine exclusiv SRL „Ralevelas”. Or, devenind plătitor de TVA, SRL „Ralevelas” sa limitat la emiterea facturilor cu costul chiriei mărit în mod unilateral.

Astfel, SRL „Ralevelas”, dorind sa modifice costul chiriei, urma să propună locatarului un acord adițional de modificare a costului chiriei, în legătură cu înregistrarea ca plătitor de TVA, conform prevederilor legale.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 18 mai 2017, iar la materialele dosarului nu este anexată dovada legală de recepționare, recursul înaintat la 06 iunie 2017 se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului,

dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [*cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230*]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei, pct. 85*). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45*).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (*a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39*).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi

conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (*Helmerts împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A*).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de ÎS CVC „Mileștii-Mici” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Întreprinderea de Stat Combinatul de Vinuri de Calitate „Mileștii-Mici”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Valeriu Doagă

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari